

Національний
банк України

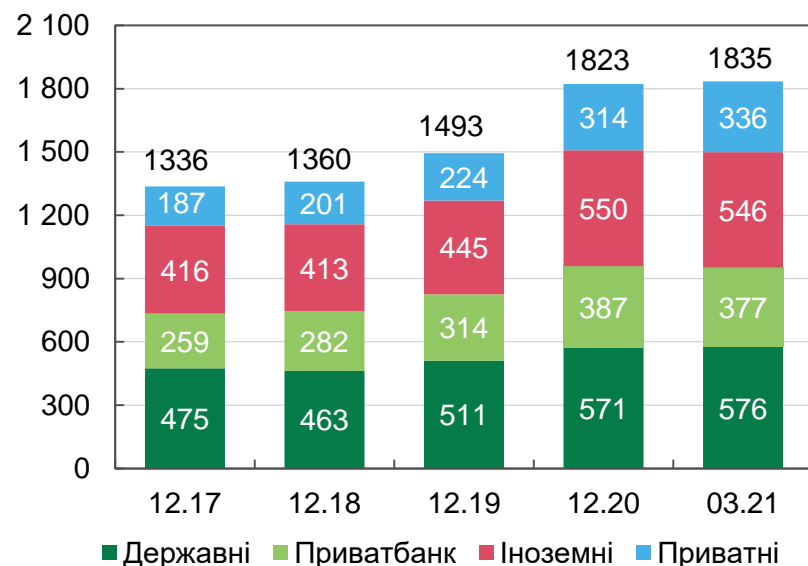
Поточні тенденції кредитування економіки

Департамент фінансової стабільності
23 квітня 2021 року

Банки стабільно працюють, у держбанків значна частка ринку

Чисті активи банків, млрд грн

Кількість банків

	2017	2018	2019	2020	1.20
Платоспроможні	82	77	75	73	72
- зміна	-14	-4	-2	-2	-1
Державні	5	5	5	5	4
- зміна	-1	0	0	0	0
Іноземні	23	21	20	20	20
- зміна	-2	-2	-1	0	0
Приватні	54	51	50	49	49
- зміна	-11	-2	-1	-2	0

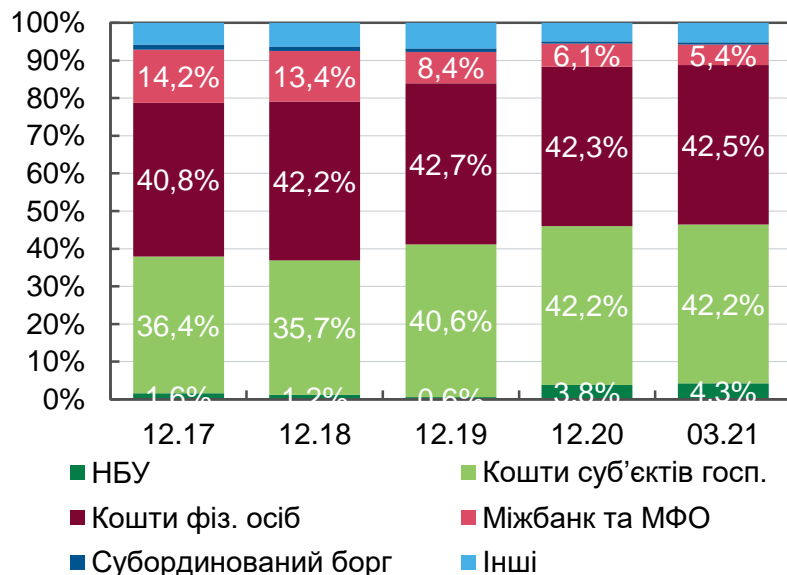
Джерело: НБУ.

Платоспроможні банки поділено на групи згідно з класифікацією у відповідному звітному періоді.

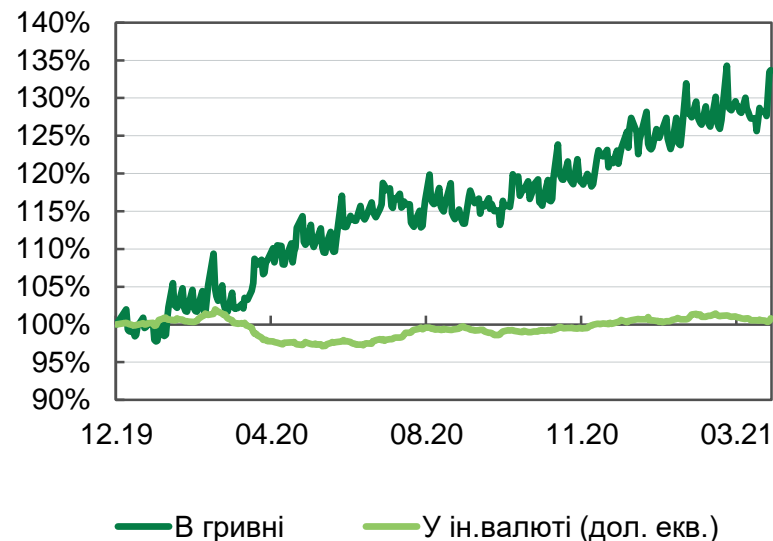
- На кінець березня 2020 платоспроможними були 72 банки.
- Домінування держбанків продовжується: вони складають 51.9% чистих активів і 59.3% депозитів населення сектору.

Банки покладаються на внутрішнє фондування

Структура зобов'язань

Кошти фізичних осіб, грудень 2019 = 100%

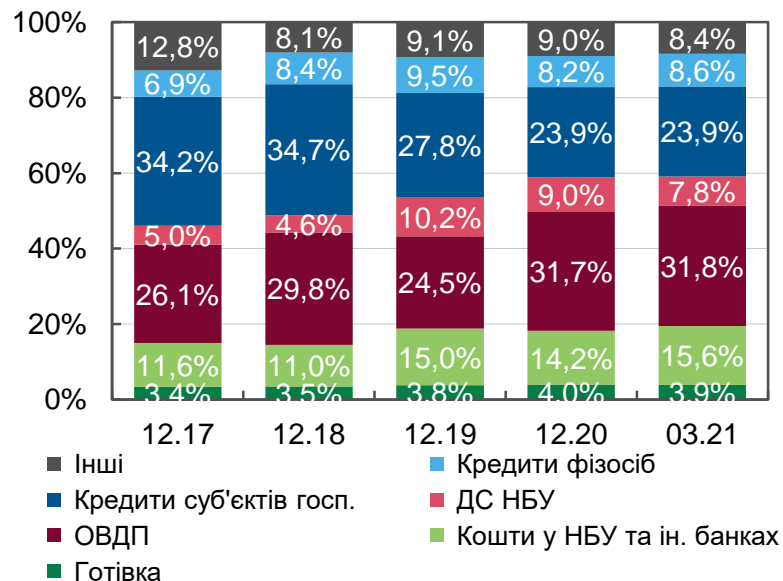
Джерело: НБУ.

У банках, платоспроможних на 01.04.21, щоденні дані.

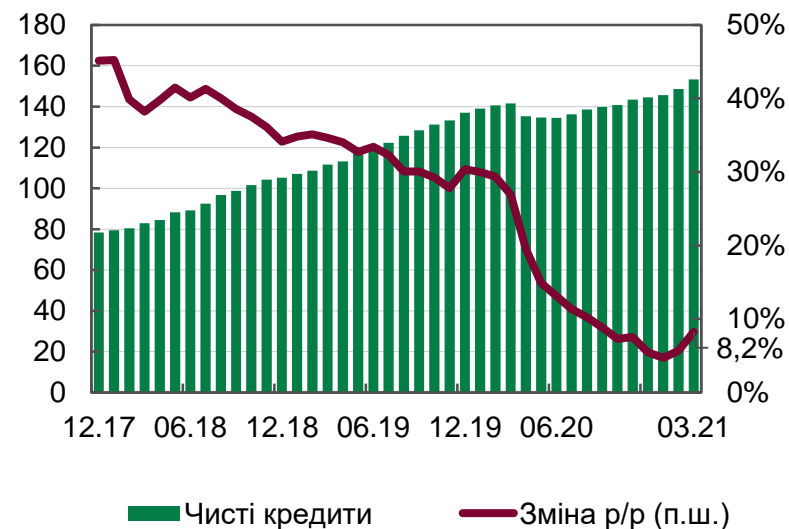
- Частка коштів фізичних осіб та корпорацій у зобов'язаннях банків становила майже 85% на кінець березня 2021 року (60.7% на кінець 2014).
- Як і в інших країнах, депозити домогосподарств зростали під час кризи. Темп росту гривневих депозитів фізичних осіб на кінець березня 2021 року становив 24.2% (р/р), обсяг валютних залишився практично незмінним у еквіваленті.

Темпи зростання споживчих кредитів у 2020 суттєво знизилися

Структура чистих активів сектору за складовими

Чисті гривневі кредити фізичним особам, млрд грн

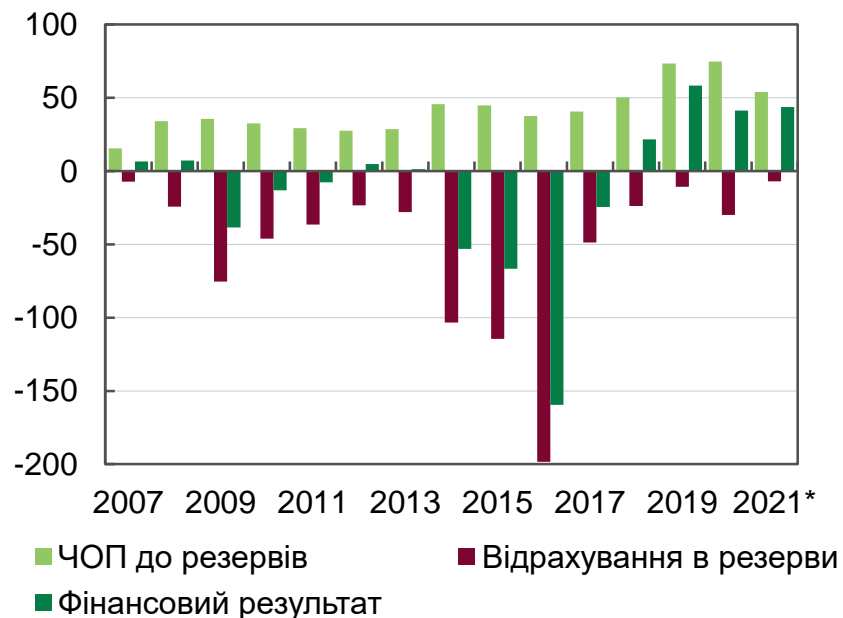
Джерело: НБУ.

Джерело: НБУ, у банках, платоспроможних на 01.04.21.

- Частка чистих бізнес-кредитів скоротилася з 55% чистих активів у 2014 до 23.9% на кінець березня 2020 року.
- Пандемія скоротила попит фізосіб на кредити, а банки переоцінили якість портфелів і сформували додаткові резерви. Як наслідок: темпи зростання чистих гривневих кредитів скоротилися до 5.5% р/р у грудні 2020 з понад 30% у 2017-19. У 2021 зростання прискорилося до +8.2% р/р на кінець березня.
- З липня 2020 року чисті гривневі кредити на придбання нерухомості зростали значно швидше, ніж споживчі: +18.3% р/р на кінець березня 2021 року.

Банки достатньо капіталізовані та працюють ефективно

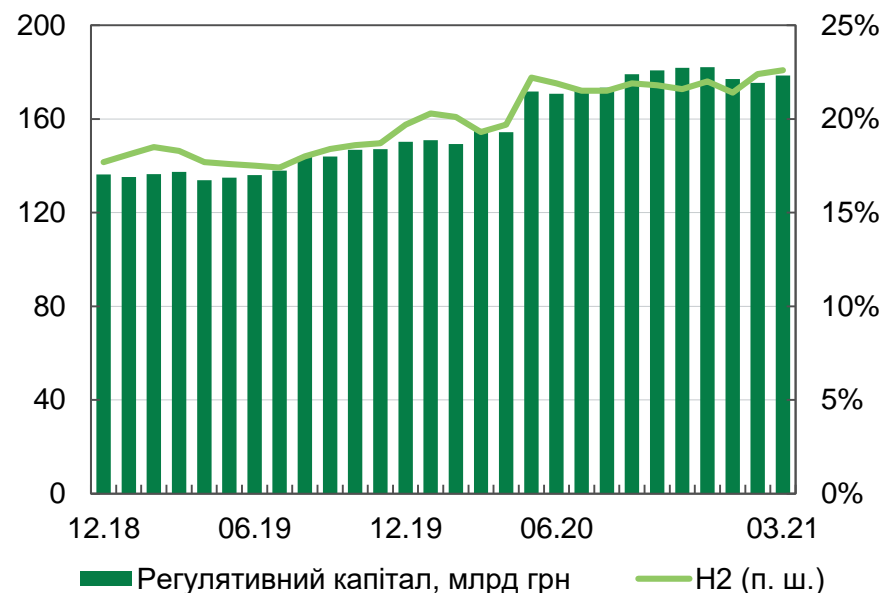
Фінансовий результат банківського сектору, млрд грн

*Ануалізовані дані

Джерело: НБУ.

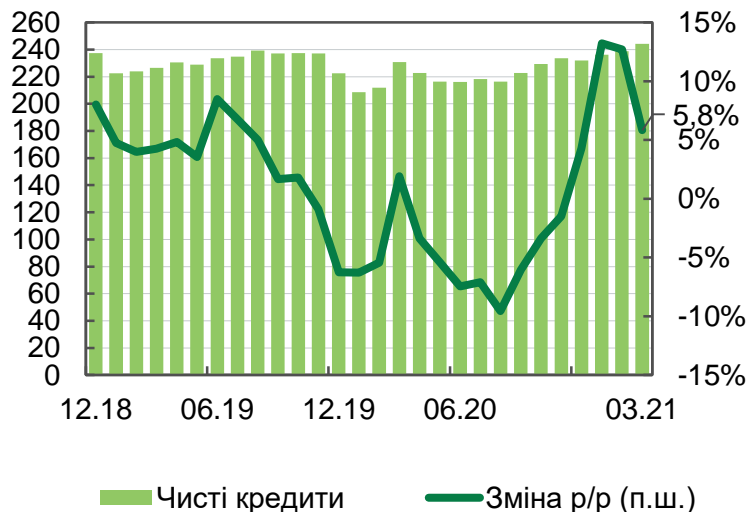
Регулятивний капітал та норматив адекватності РК

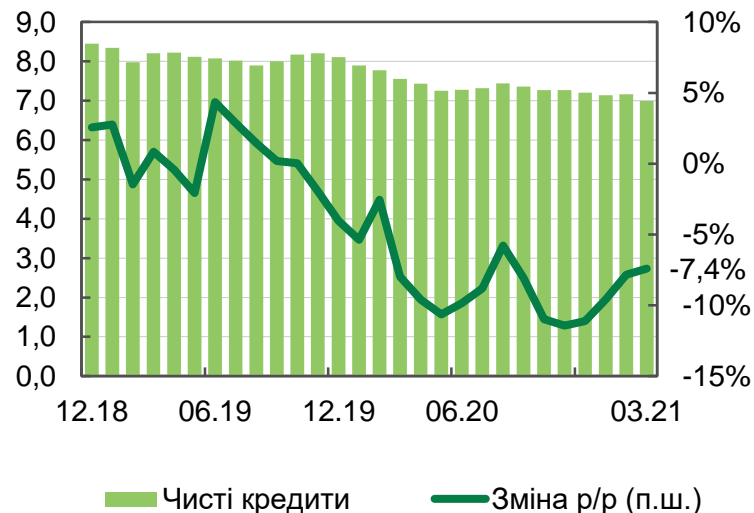
- Прибуток банківського сектору становив 10.8 млрд грн. За I квартал 2021 року він скоротився на 32.9% р/р передусім за рахунок зміни справедливої вартості цінних паперів (переоцінки ОВДП).
- Банки залишались достатньо капіталізованими.

Корпоративне кредитування відновлюється повільно

Динаміка чистих гривневих кредитів суб'єктам господарювання, млрд грн

Динаміка чистих валютних кредитів суб'єктам господарювання, млрд дол. США (в еквіваленті)

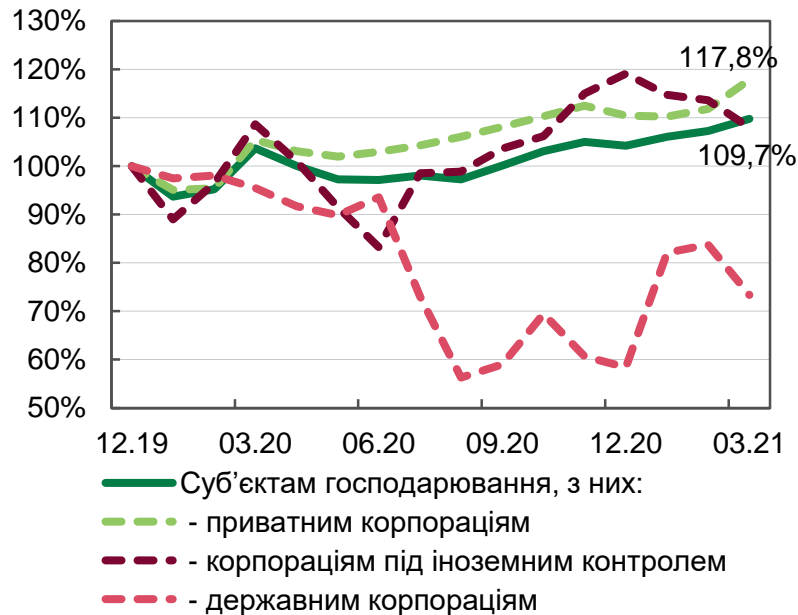
Джерело: НБУ, у банках, платоспроможних на 01.04.21

- Зміна чистих кредитів суб'єктам господарювання на кінець березня 2021 року:
 - гривневих +5,8% р/р;
 - валютних у дол. еkv. -7,4% р/р.

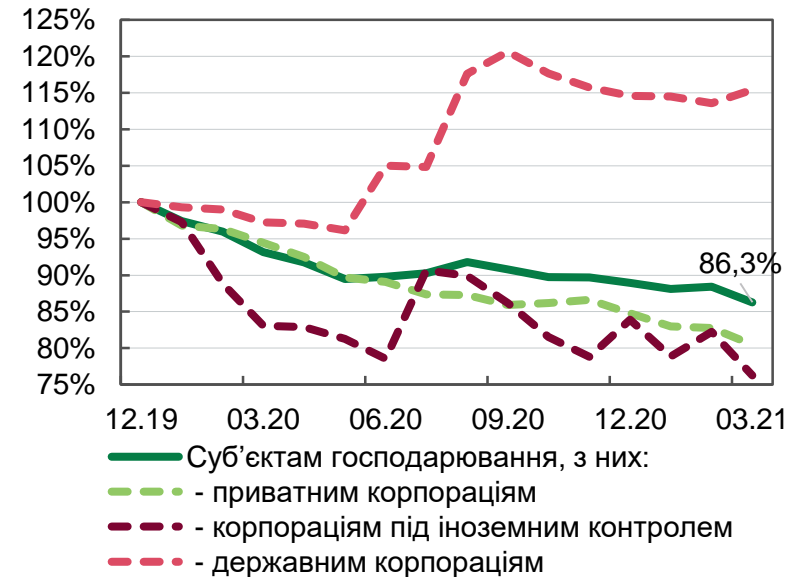
Гривневі кредити вітчизняним компаніям зростали

Чисті кредити суб'єктам господарювання в гривнях, 2019 = 100%

гривневі

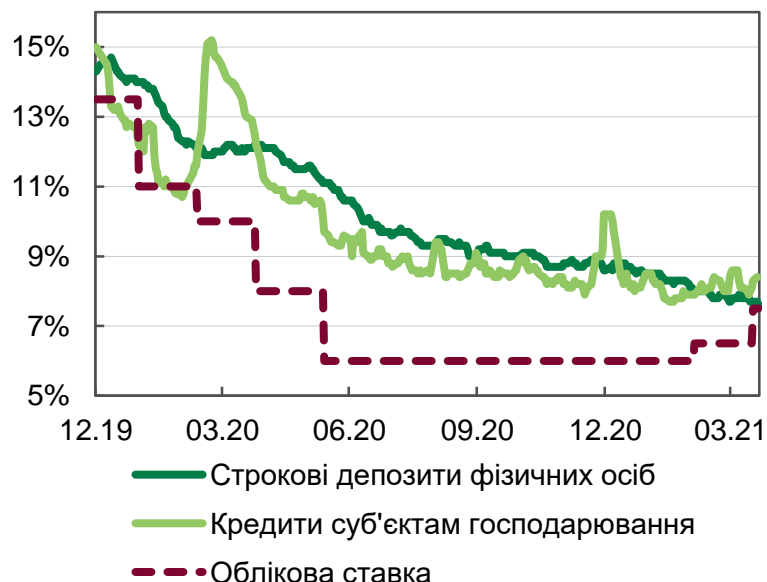
валютні (у дол. екв.)

Джерело: НБУ.

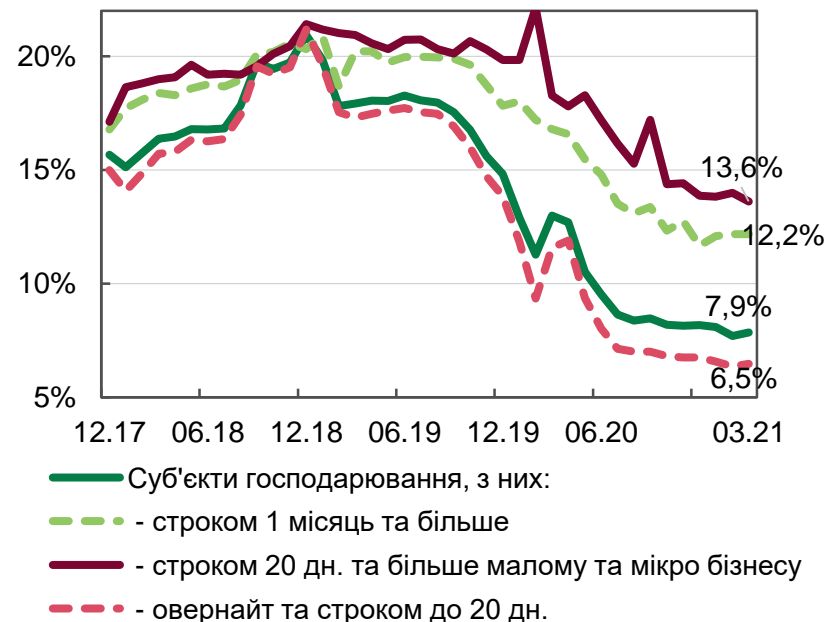
Ставки за депозитами на історично найнижчих рівнях

Вартість нових строкових депозитів фізосіб, кредитів суб'єктам господарювання у гривні та облікова ставка НБУ, % річних

Без кредитів овердрафт.
Джерело: НБУ.

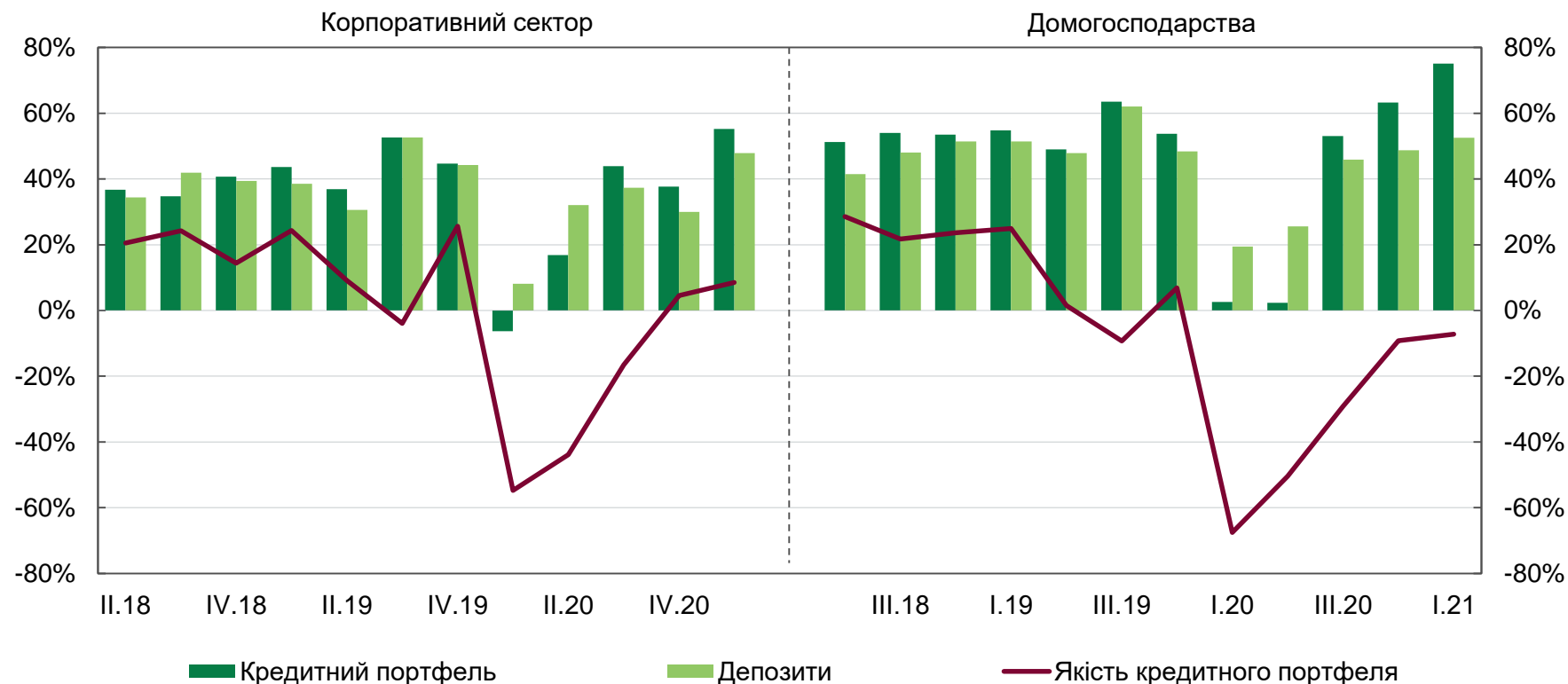
Вартість нових гривневих кредитів суб'єктам господарювання, % річних

- За 2020 рік НБУ чотири рази знижував ключову ставку до історично низького рівня у 6% річних. У 2021 року – підвищив до 7.5% з метою сповільнення інфляції.

Три квартали банки очікують на зростання кредитів

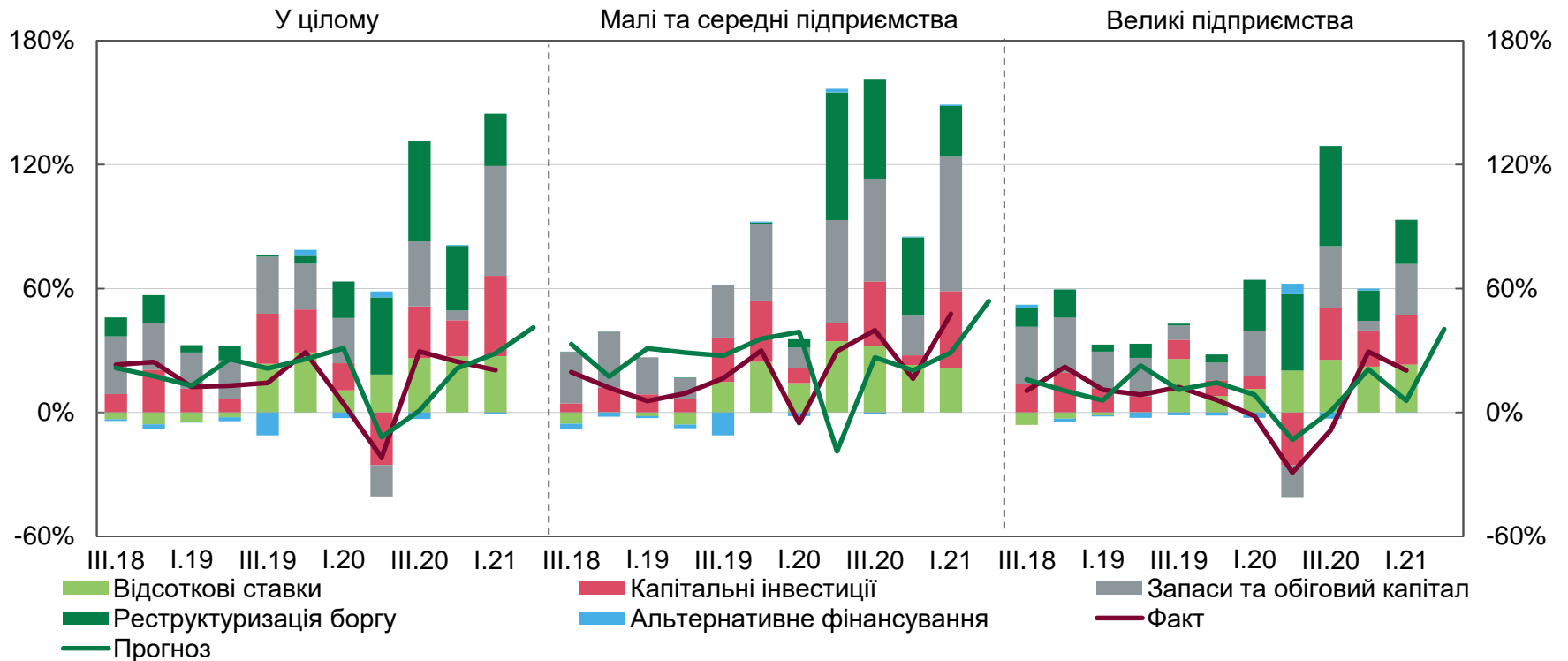
Очікування зміни ключових показників банків протягом наступних 12 місяців (баланс відповідей*)

Джерело: НБУ. Опитування про умови банківського кредитування. II квартал 2021 року.
* Позитивний баланс відповідей свідчить про очікування зростання відповідного показника.

Потреба у капіталі у I кварталі була важливою складовою попиту

Зміна кредитного попиту корпоративного сектору (баланс відповідей*)

Джерело: НБУ. Опитування про умови банківського кредитування. II квартал 2021 року.

Примітка: лінії на графіку – фактичні та прогнозовані значення показника, стовпчики – вплив факторів на зміну показника (сукупне значення показника може не дорівнювати сумі впливів окремих факторів).

“Відсоткові ставки” – фактор “Зміна відсоткових ставок”; “Капітальні інвестиції” – фактор “Потреба в капітальних інвестиціях”;

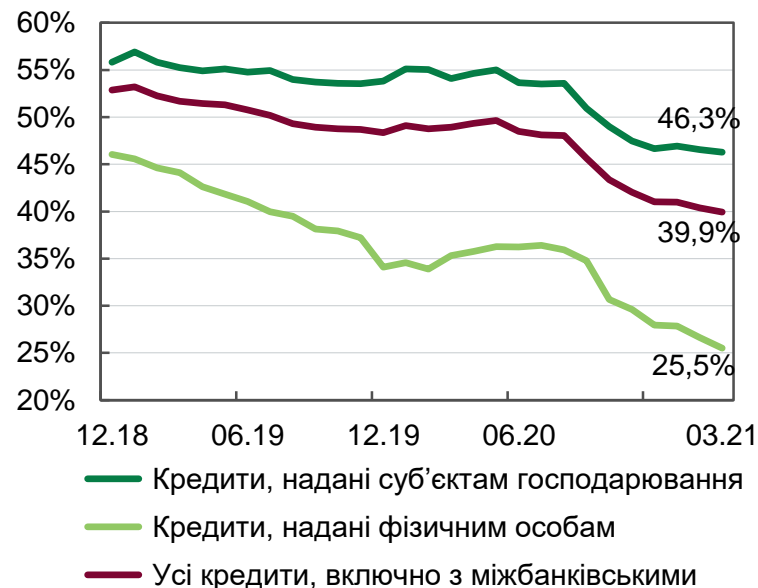
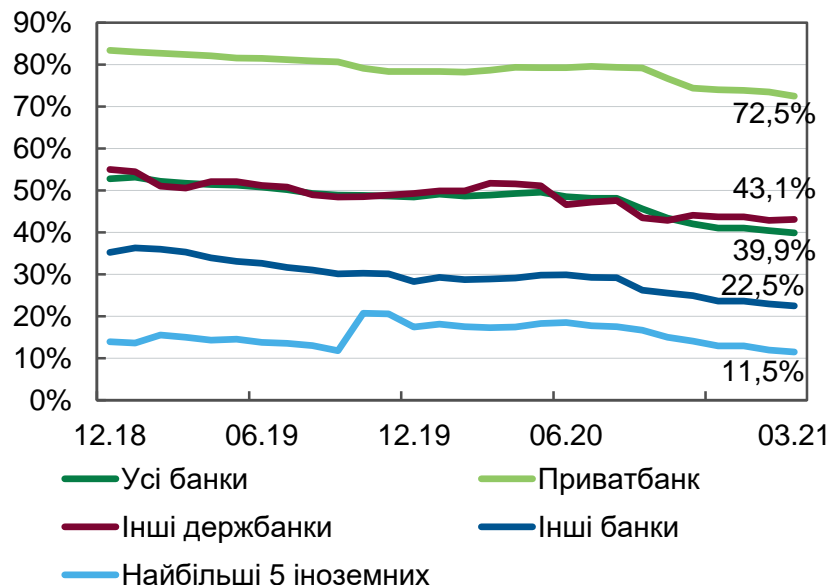
“Оборотний капітал” – фактор “Потреба в оборотному капіталі”; “Реструктуризація боргу” – фактор “Реструктуризація боргу”;

“Альтернативне фінансування” – середнє факторів “Внутрішнє фінансування”, “Кредити від інших банків” та “Продаж активів”.

* Позитивний баланс відповідей свідчить про збільшення попиту.

Списання кредитів держбанками покращило якість їх портфелів

Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків

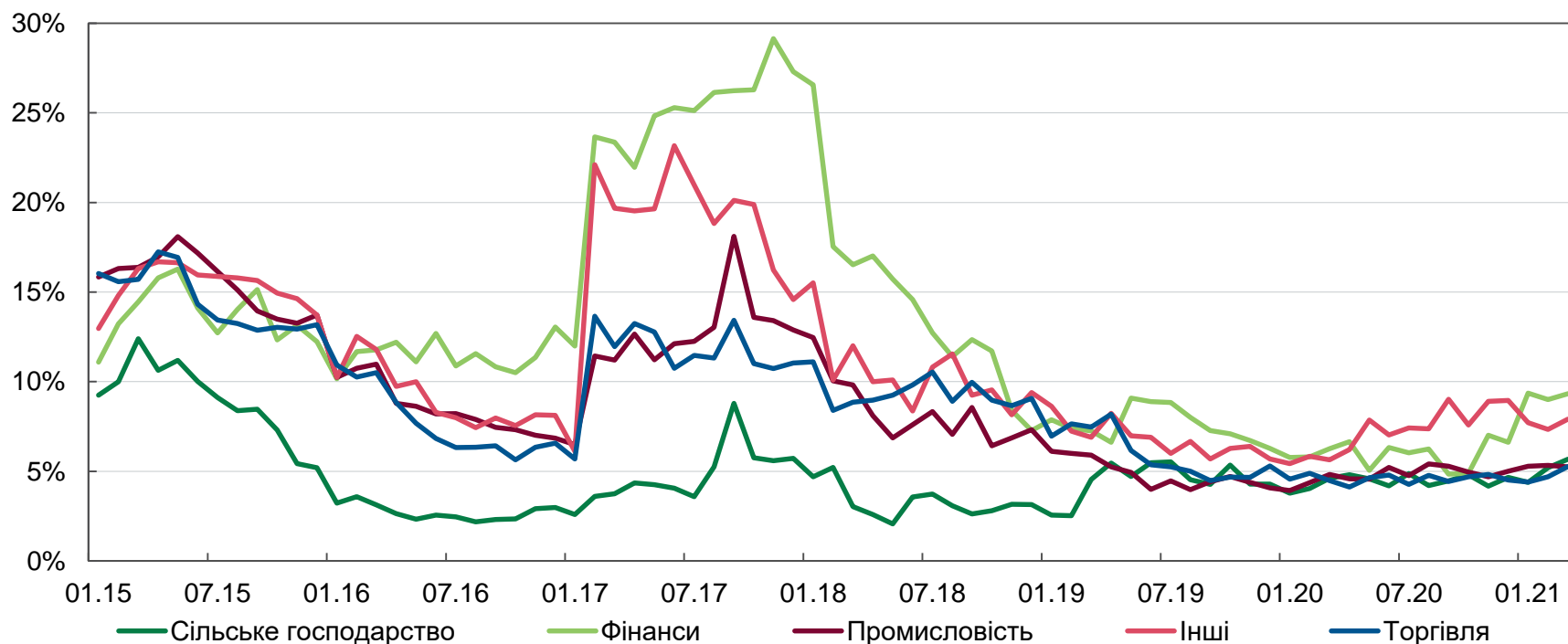

Усі банки, включно із неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань.
Джерело: НБУ.

- Частка NPL знизилася до 39.9% у березні 2021 року в результаті значних списань зарезервованих непрацюючих кредитів у 2020 році.
- У 2020 році державні банки списали 30.6 млрд в гривні та 3.1 млрд дол у еквіваленті.
- Коефіцієнт покриття NPL (усі резерви під збитки за кредитами / NPL) становив на кінець березня 2021 року майже 98%.

У більшості галузей рівень дефолтів залишається помірним

Частка боржників – юридичних осіб, що допустили дефолт протягом 12 місяців у розрізі видів економічної діяльності

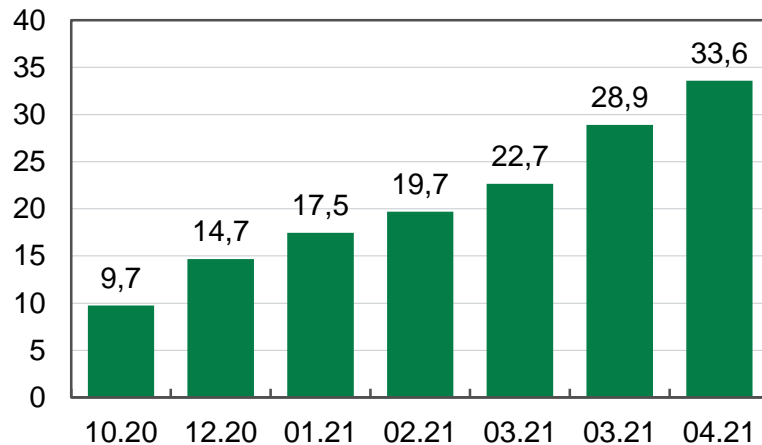
Джерело: НБУ.

Заходи НБУ з підтримання кредитування

- ✓ Пом'якшено вимоги до оцінки кредитного ризику, зокрема:
 - ✓ реструктуризації під час карантину кредити не враховуються;
 - ✓ дозволено враховувати рейтинг материнських компаній боржників;
 - ✓ переглянуто вимоги до оцінки позичальників на портфельній основі;
 - ✓ удосконалено підходи до оцінки інвестиційних проєктів.
- ✓ Додано інструмент довгострокового рефінансування банків.
- ✓ Відтерміновано впровадження буферів капіталу.
- ✓ Знижено вимоги до мінімального розміру капіталу до 200 млн грн.
- ✓ Відтерміновано запровадження підвищених ваг ризику для споживчих кредитів. Для іпотечних кредитів дозволено враховувати доходи членів родини позичальника під час оцінки фінансового стану.

Програма урядової підтримки бізнесу 5-7-9

Обсяг наданих кредитів у рамках програми «5-7-9», млрд грн, наростаючим підсумком

Джерело: Фонд розвитку підприємництва.

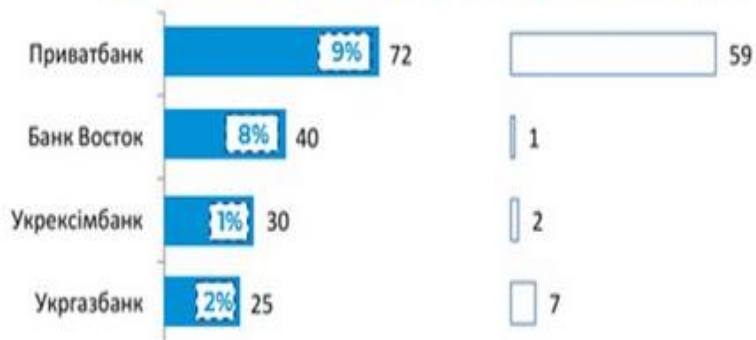
Кредити, за якими держава компенсує відсоткову ставку до рівня:

- 3% за кредитами рефінансування (до кінця березня 2021 - 0%).
 - 5,7,9% (залежно від доходу та створення робочих місць) для інвестпроектів.
 - 3% за антикризовими кредитами.
- **Учасники:** мікро-, малий та середній бізнес (включно із ФОП).
 - **Максимальна % ставка:** UIRD 3м + 5/6/7% річних (залежно від розміру підприємства).
 - **Термін дії компенсації ставки:** до 5 років (інвестпроекти), до 3 років (оборотний капітал).
 - **Максимальна сума – 50 млн грн**

Програма державних портфельних гарантій

Станом на 01.03.21:

Банками надано 69 кредитів на загальну суму 169 млн грн
Використано 2% (79 млн грн)
від загального ліміту гарантій (3,93 млн грн)

Джерело: Міністерство фінансів.

Граничні обсяги державних гарантій на портфельній основі:

- 50% загальної суми за портфелем;
 - 70% за окремим кредитом.
- **Учасники:** мікро-, малий та середній бізнес (включно із ФОП).
 - **Максимальна % ставка:** UIRD 12м + 6% річних.
 - **Щорічна комісія** банку – до 1% річних, агента – 0.25% річних.
 - **Строк кредиту:** до 10 років, гарантії – до 5 років.
 - **Максимальна сума кредиту** – 100 млн грн.